

Nagyon testvérek 2.

2x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra
(magyar, dráma, kreatív írás)

Miről szól ez a tanegység?

Nem könnyű jó testvérnek lenni, ami különböző mesei és lírai szöveghelyzeteken keresztül tárul elénk ebben a két órában is. Ugyanakkor vágyunk rá, hogy egymás jó testvérei legyünk, amit keresztény szóhasználatunk is tükröz, hiszen testvérnek szólítjuk egymást a gyülekezetben. Mert szükségünk van testvérre és testvéri szeretetre. Ezzel a szükséggel találkozhatnak a gyerekek a különböző irodalmi szövegeken keresztül.

Áttekintő vázlat

4.1 Tizenkét testvér	30 perc
4.1a Tükörijáték	5 perc
4.1b Emlékeztető	5 perc
4.1c A testvérek panasza	10 perc
4.1d A világ legboldogabb emberei	10 perc
4.2 A rossz testvér	15 perc
4.3 A jó testvér	45 perc
4.3a Jó testvér portrék	30 perc
4.3b Nem lehetsz testvértelen	15 perc
Összesen:	2x45 perc

Variáció

4.1 Tizenkét testvér	30 perc
4.1a Tükörijáték	5 perc
4.1b Emlékeztető	5 perc
4.1c A testvérek panasza	10 perc
4.1d A világ legboldogabb emberei	10 perc
4.2 (4.3b) Nem lehetsz testvértelen	15 perc
4.3 Testvérlisták	45 perc
Összesen:	2x45 perc

Előkészületek

Az előző tanegység órájával külön-külön és egy blokkban is megtartható a mostani két óra. Az itt közölt óráknak ráadásul két változata is van, ezért előre át kell gondolni, hogyan is kapcsoljuk őket össze. Fontos szempont az is, hogy a gyerekekkel feldolgoztuk-e, és milyen fokon, Lázár Ervin: *Szegény Dzsoni és Árnika* című meseregényének első fejezetét, illetve további részeit.

4. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Lázár Ervin: *Nagyon testvérek*

László Noémi: *A rossz testvér*

László Noémi: *Jó testvér nem verekszik*

Kiss Judit Ágnes: *A tesó*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

Szöveggyűjtemény

Tábla, kréta vagy filc

Füzet, írólap, íróeszköz

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Azonosulás a szereplőkkel, a történet végének kitalálása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mozdulatutánzó játék

Mese előzményeinek felidézése

Mesehallgatás, a történet végének kitalálása

Mímes-mozgásos játék

Egyéni meseolvasás vagy mesemondás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Tábla, kréta vagy filc

FELADATOK LEÍRÁSA

4.1 Tizenkét testvér

30 perc

4.1a Tükörjáték

A pedagógus a gyerekekkel szemben áll, különböző mozdulatokat tesz, és a gyerekek tükörképszerűen utánozzák azt.

5 perc

4.1b Emlékeztető

Emlékeztek még Szegény Dzsónira és Árnikára? Kik voltak ők? Milyen varázslat érte őket?

5 perc

Vedd figyelembe!

A 4. osztályos állami Olvasókönyvben találjuk a *Szegény Dzsóni és Árnika* első fejezetét (I/109-115.o.), amit feltehetőleg feldolgoztunk már. Erre épül a mostani óra.

Beszélgük meg a gyerekekkel, hogy mi a Dzsónit és Árnikát ért gonosz varázslat lényege! (Egyikük kacsza, másikuk ember lehet egy időben.)

4.1c A testvérek panasza

A pedagógus olvassa fel *Lázár Ervin Szegény Dzsóni és Árnika* című meseregényéből a hetedik fejezet részletét, ami *Nagyon testvérek* címmel szerepel a szöveggyűjteményben! (Elejétől a következő mondatig: „Jaj, de megvert bennünket az isten!”)

10 perc

Legyünk most nagyon testvérek! Én vagyok kint az erdőn. Mutassátok, mi történik veletek otthon! (A pedagógus csak testmozgással játszik, a gyerekek ismétlik.) Ezek után a szövegnek megfelelően játsszák el a gyerekek a többi szituációt is: fuldoklás a folyóban, gyomorrontás! (Mindkét szituációhoz válasszunk másik gyereket, aki előjátssza a mozgást!)

Találjuk ki a történet végét közösen!

Mit gondoltok, hogyan folytatódik a történet? (Aki ismeri a mesét, még ne árulja el!)

A befejezés-variációkat egy-egy címszóval írjuk fel a táblára!

4.1d A világ legboldogabb emberei

Olvassátok el önállóan a mese befejezését!

Mi volt a megoldás? (Karikázzuk be a táblán, vagy írjuk fel!)

10 perc

Variáció

Ha van a gyerekek közt, aki jól ismeri a mesét, a saját szavaival mesélje el!

JEGYZETEIM

4.2 A rossz testvér

15
perc

A gyerekeket osszuk 4-5 fős csoportokra, és csoportokban olvassák el **László Noémi: A rossz testvér** című versét! Majd beszéljék meg versszakról versszakra, mit kellene tennie a rossz testvérnek, hogy jó testvér váljon belőle!

A feladat értékelése táblán:

Kulcsszavakkal jelöljük a versszakokat (például: világ közepe, duzzog, gyűjtöget, elégedetlen, kincsesdomb, páva és pulykakakas, irigy)! A csoportok egy-egy képviselője írja a kifejezések mellé, köré a saját megoldásait, így kialakul a vers asszociációs gondolattérképe!

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Negatív tulajdonságok felismerése és „jóra” fordítása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers olvasása és értelmezése csoportmunkában, közös megbeszélés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Tábla, kréta vagy filc

4.3 A jó testvér

45
perc

4.3a Jó testvér portrék

Fordítsuk írásban is jóra a rossz testvér képét:

„A jó testvér” címmel (vagy alcímmel) írj egy verset, egy jellemzést vagy egy történetet!

Miután elkészültél a feladattal (szigorúan csak az után!), olvasd el László Noémi versét a jó testvérről is!

30
perc

Végül olvassák fel írásaikat az önként vállalkozók!

Felolvashatjuk **László Noémi: Jó testvér nem verekszik** című versét is, és összehasonlíthatjuk a gyerekek írásaival.

Vajon melyik a reálisabb? Mik a jó testvér közös vonásai?

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A „testvér” fogalmának személyessé tétele és kiterjesztése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Kreatív írás: vers, jellemzés vagy történet a jó testvérről
Felolvasás, beszélgetés a művek alapján
Vers olvasása és értelmezése, beszélgetés

4.3b Nem lehetsz testvértelen

Olvassuk fel **Kiss Judit Ágnes: A tesó** című versét, ami továbbviszi a témát!

Beszélgessünk a vers alapján:

- Milyen a jó tesó? Kiből lehet jó tesó?
- Kit nevezhetünk még tesónak a vér szerint testvéreinken kívül?

15
perc

Kapcsolódó

„...van olyan barát, aki ragaszkodóbb a testvérnél.” (Példabeszédek 18,24)

„Mindig szeret a barát, de testvérré a nyomorúságban válik.” (Péld 17,17)

Dávid és Jónátán barátsága: „Elszorul a szívem, testvérem, Jónátán, oly kedves voltál nekem!” (2Sámuel 1,26)

A gyülekezet testvéri közössége: „Köszöntetek minden testvért szent csókkal!”

(1Thesszalónika 5,26) „Aki szereti a testvérét, az a világosságban marad...” (1János 2,10)

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A „testvér” fogalmának személyessé tétele és kiterjesztése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Tulajdonságlista írása
Tulajdonságsoroló játék
Kreatív írás: történet,
vers két testvérről
Felolvasás a saját írásokból
Versek olvasása és értelmezése

4.4 Testvérlisták

Alternatív megközelítési és feldolgozási mód a jó és rossz testvér témára. Ha ezt választjuk, akkor **Kiss Judit Ágnes: A tesó** című versével zárhatjuk az első órát, majd jöhet az alábbi óra.

Egyéni munka:

Hosszában hajtsd ketté a lapot (füzetlap vagy írólap), és gyűjtsd össze egyik oldalára a jó, másik oldalára a rossz testvér tulajdonságait, jellemző cselekedeteit! A gyűjtés listaszerű felsorolással, címszavas jegyzeteléssel történik, a gyerekek személyes tapasztalatai vagy – ha nincs tesójuk – elképzelései alapján.

Közös tulajdonsággyűjtés:

Hangos gyűjtés, mindenki mondhat egy új tulajdonságot, jellemzőt a listájáról, ami még nem hangzott el. A játék lényege, hogy csak új jellemzővel lehet jelentkezni – a játék addig tart, amíg van ilyen.

Egyéni munka:

Ezek után képzelj el két testvért! Válassz a listáidról olyan tulajdonságokat, ami jellemzi őket (lehet jó is, rossz is), és írd velük egy történetet vagy egy verset! (A lista bővíthető a közös feldolgozás közben megismert tulajdonságokkal, jellemzőkkel is.)

Közös felolvasás:

Akik elkészültek, olvassanak fel az írásaikból! Aki nem készült el, otthon befejezheti.

Végül olvassuk fel László Noémi két versét a jó és a rossz testvérről: **László Noémi: A rossz testvér; László Noémi: Jó testvér nem verekszik!**

Beszéljük meg:

- Hogyan és miért sarkítja a két végletet a költő?
- Létezik-e a valóságban csak jó és csak rossz testvér?
- Mit tehetünk a jóért, a rossz tulajdonságaink ellen?

